

КРИЗИСЕН МЕНИДЖМЪНТ ПРЕЗ COVID-19 И ЕФЕКТА МУ ВЪРХУ ПРОФЕСИОНАЛНОТО УПРАВЛЕНИЕ НА ОФИС СГРАДИ

Мария Петрова Дачева

Стопанска академия „Димитър А. Ценов“ – Свищов

Катедра „Финанси и кредит“

e-mail: mariya.p.dacheva@gmail.com

Резюме: Преминаването на всички през пандемията от COVID-19 ни постави пред редица предизвикателства. Изключително важен в този момент беше кризисният мениджмънт като основа, за да може частният сектор да продължи да поддържа нормален ритъм на работа. Неизбежно ситуацията налага, много бизнеси да преустановят дейността си, други да преминат изцяло в онлайн среда или хората да се преквалифицират, или кардинално да променят своята професионална ориентираност. Целта е да се покаже какви са стъпките и мерките, необходими, за да може да се регулира работният процес, доколкото е възможно. Предметът на разработката е кризисният мениджмънт през COVID-19, като се описват стъпките и промените, през които премина професионалното управление на офис сградите и гъвкавостта, която позволи да се минимализират загубите при преминаването през пандемията.

Ключови думи: фасилити мениджмънт, професионално управление на офис сгради, мерки, Covid-19, офис сгради, кризисен мениджмънт.

JEL: G00, G30, I18, J28.

CRISIS MANAGEMENT DURING COVID-19 AND ITS EFFECT ON THE FACILITY MANAGEMENT

Mariya Petrova Dacheva

D. A. Tsenov Academy of Economics – Svishtov

Department of Finance and Credit

e-mail: mariya.p.dacheva@gmail.com

Abstract: All of us going through the COVID-19 pandemic has presented us with a number of challenges. Extremely important at that moment was crisis management, as a basis for the private sector to continue to maintain a normal rhythm of work. Inevitably, the situation forces many businesses to cease their activities, others to switch entirely to an online environment, or for people to retrain or radically change their professional orientation. The aim is to show what steps and measures are necessary to be able to regulate the work process as much as possible. The subject of the article is the crisis management during the COVID-19, and the aim is to describe the steps and changes that the professional management of office buildings went through and the flexibility that allowed to minimize losses during the pandemic.

Keywords: facility management, measurements, covid-19, office buildings, crisis management.

JEL: G00, G30, I18, J28.

Въведение

Пандемията от COVID-19 оказва значително въздействие върху фасилити мениджмънта. Фасилити мениджърите трябва да се справят с редица предизвикателства, включително поддържане на безопасността на обитателите, осигуряване на непрекъсната работа на съоръженията и управление на финансовите последици от пандемията. В тази разработка ще обсъдим кризисния мениджмънт във фасилити мениджмънта, стратегиите, използвани от фасилити мениджърите, и въздействието на промените в поведението на потребителите върху фасилити мениджмънта.

Откритата и ясна комуникация беше от решаващо значение по време на криза. Фасилити мениджърите трябва да информират обитателите за всички промени или актуализации, свързани с техните съоръжения, включително мерки за здраве и безопасност, планове за реагиране при извънредни ситуации и финансови въздействия на пандемията. Фасилити мениджърите трябва да бъдат готови да променят своите стратегии в отговор на променящата се ситуация. Това може да включва пренасочване на ресурси, промяна на оперативни процедури или дори преоценка на дългосрочните бизнес цели.

Прилагането на строги протоколи за здраве и безопасност беше от решаващо значение за защитата на обитателите, служителите и посетителите. Това включва редовно почистване и дезинфекция, осигуряване на лични предпазни средства (ЛПС) и прилагане на социални разстояния. Инвестирането в технологии може да помогне за рационализиране на процесите и подобряване на ефективността. Например системите за интелигентен контрол на сградата могат да автоматизират задачи като регулиране на температурата и осветлението, докато платформите за управление на активи могат да осигурят централизирано място за проследяване на данни и вземане на решения.

Разработването на план за управление на риска може да помогне за идентифициране и смекчаване на потенциалните заплахи. Това включва оценка на уязвимостите, определяне на вероятността от възникване на определени събития и разработване на стратегии за реакция.

Целта на разработката е да се покаже как се регулира работният процес в тази ситуация. Предметът на разработката е кризисният мениджмънт и гъвкавостта му, която да позволи, да се минимализират загубите при преминаването през пандемията. Изключително интересни са обектът и задачите, които ще разгледаме в статията. Обект на настоящото изследване е секторът за недвижими имоти, а задачите, които си поставя, са отделните стъпки за справянето и извеждането на сектора от кризата, която предизвика COVID-19.

1. Въздействие на COVID-19 върху управлението на офис сгради

Финансови последици: Пандемията доведе до икономически спад, което се отрази негативно на приходите от наем на офис сгради. Много компании намалиха операциите си или преминаха към дистанционна работа, намалявайки търсенето на офис пространство. Това доведе до финансови затруднения за собствениците и мениджърите на имоти. Икономическият спад, причинен от пандемията, имаше значително въздействие върху приходите от наем на офис сгради. Много компании съкратиха бюджетите си, а някои дори бяха принудени да затворят, което доведе до намаляване на търсенето на офис пространство. Това от своя страна повлия отрицателно върху доходите на собствениците и мениджърите на имоти, тъй като те разчитат в голяма степен на приходи от наем, за да покрият оперативните разходи и да генерират печалба.

В допълнение към намаляването на търсенето на офис пространство пандемията също така доведе до увеличаване на свободните площи. Тъй като компаниите съкращават персонал или позволяват на служителите си да работят от вкъщи, те нямат нужда от толкова много физически офис пространство. Това увеличение на свободните площи оказва допълнителен натиск върху пазара на недвижими имоти, тъй като може да доведе до намаляване на наемите и потенциално обезценяване на имотите.

Въпреки тези предизвикателства, някои собственици и мениджъри на имоти успяха да се адаптират към новата среда, като предложиха гъвкави опции за наем и услуги за споделено работно пространство, за да привлекат нови наематели. Други се съсредоточиха върху реструктурирането на дълговете си и намирането на начини да намалят оперативните си разходи. Като цяло финансовите последици от пандемията върху управлението на офис сгради бяха значителни и продължават да представляват предизвикателство за индустрията. Въпреки това, с внимателно планиране и адаптиране, много собственици и мениджъри на имоти успяха да излязат от кризата относително стабилни.

Здравни и безопасни разпоредби: Правителствата въведоха различни здравни и безопасни мерки за ограничаване на разпространението на вируса. Тези разпоредби включват социално дистанциране, носене на маски и редовна дезинфекция. Професионалните мениджъри на офис сгради трябваше да гарантират спазването на тези разпоредби в своите съоръжения, което наложи значителни промени в ежедневните операции. Здравните и безопасни разпоредби, въведени в отговор на пандемията от COVID-19, оказаха значително влияние върху управлението на офис сградите. Професионалните мениджъри на офис сгради трябваше бързо да се адаптират към новите изисквания, за да гарантират безопасността на наемателите, служителите и посетителите, като същевременно поддържат гладката работа на съоръженията.

Ето някои от начините, по които тези разпоредби са повлияли на управлението на офис сгради:

Редовно почистване и дезинфекция: Едно от най-важните изисквания за поддържане на безопасна работна среда беше редовното почистване и дезинфекция на общи части, тоалетни и повърхности, които често се докосват. Това увеличи разходите за управление на сградата и отне много време, но беше от решаващо значение за предотвратяване на разпространението на вируса.

Социално дистанциране: Правителствените разпоредби наложиха ограничения върху броя на хората, които могат да присъстват в затворени пространства. Това означаваше, че професионалните мениджъри на офис сгради трябваше да преконфигурират оформлението на пространството, за да позволят по-голямо разстояние между работните станции. Това може да включва поставяне на прегради, пренареждане на мебели или дори намаляване капацитета на помещенията.

Носене на маски: Носенето на маски стана задължително в много региони, което наложи допълнителни правила за влизане в офис сгради. Професионалните мениджъри на офис сгради трябваше да осигурят достатъчно количество маски за наемателите и посетителите и да създадат ясни насоки за правилното им използване.

Контрол на достъпа: За да сведат до минимум взаимодействието между различните групи хора, професионалните мениджъри на офис сгради трябваше да приложат стриктен контрол на достъпа. Това може да включва използване на системи за проверка на температура, ограничаване на достъпа до определени зони или дори изискване на предварителна регистрация за посещение.

Планове за спешни случаи: Здравните разпоредби също наложиха създаването на планове за спешни случаи, в случай че бъде открит положителен случай на COVID-19 в офис сградата. Това включва идентифициране на контактни лица, карантина на заразените лица и задълбочено почистване и дезинфекция на засегнатите зони.

Тези промени в здравните разпоредби представляваха значително предизвикателство за професионалните мениджъри на офис сгради. Те трябваше да балансират необходимостта от поддържане на безопасна работна среда с изискванията за поддържане на гладката работа на съоръжението. Въпреки тези предизвикателства, те успяха да се адаптират и да осигурят безопасно работно пространство за наемателите и посетителите.

Дистанционна работа: Широкото приемане на дистанционната работа принуди професионалните мениджъри на офис сгради да преосмислят своите стратегии за управление на пространството. Много фирми вече не изискват толкова голямо физическо работно пространство, което води до намаляване на търсенето на офиси и увеличаване на свободните площи.

Намаляване на търсенето на офис пространство: С широкото приемане на дистанционна работа много фирми вече не изискват толкова голямо физическо работно пространство. Това доведе до намаляване на търсенето на офиси, което от своя страна доведе до увеличаване на свободните площи. Това представлява значително предизвикателство за собствениците и мениджърите на имоти, тъй като може да доведе до намаляване на наемите и потенциално обезценяване на имотите.

Преконфигурация на офис пространства: За да се адаптират към намаленото търсене на офис пространство, професионалните мениджъри на офис сгради трябваше да реконфигурират своите съоръжения. Това може да включва конвертиране на неизползвано офис пространство в споделени работни пространства, създаване на частни стаи за срещи или дори превръщане на цели етажи в гъвкави работни пространства, достъпни за наематели от множество компании.

Подобрения в технологиите: Дистанционната работа подчерта значението на технологиите за поддържане на продуктивността и комуникацията. Професионалните мениджъри на офис сгради инвестираха в подобрения на технологиите, за да осигурят безпроблемна работа от разстояние за наемателите. Това включва предоставяне на високоскоростен интернет, инсталиране на видеоконферентна технология и осигуряване на сигурни VPN връзки.

Услуги за поддръжка: С по-малко хора, работещи в офис сгради, изискванията за поддръжка намаляха. Професионалните мениджъри на офис сгради използваха това като възможност да преразгледат своите стратегии за поддръжка и да оптимизират своите процеси. Това може да включва автоматизация на определени задачи, използване на сензори за наблюдение на потреблението на енергия или дори преминаване към по-устойчиви практики за почистване.

Промяна на моделите на наемане: Дистанционната работа накара наемателите да станат по-чувствителни към разходите и по-фокусирани върху гъвкавостта. Те търсят офис пространства, които могат лесно да бъдат адаптирани към променящите се нужди като споделени работни пространства и гъвкави планове за наем. Това изисква, професионалните мениджъри на офис сгради да бъдат по-гъвкави и адаптивни в подхода си към управлението на пространството.

Дистанционната работа представлява значително предизвикателство за професионалното управление на офис сгради. Въпреки това, чрез прилагането на иновативни стратегии и технологии, професионалните мениджъри на офис сгради успяха да се адаптират и да осигурят устойчиви работни пространства за наемателите.

Технологични промени: Пандемията ускори възприемането на технологиите в професионалното управление на офис сгради. Системите за

контрол на климата, осветлението и сигурността станаха все по-интегрирани, позволявайки отдалечено наблюдение и управление на съоръженията. Освен това нараства използването на виртуални обиколки и 3D визуализации за маркетинг на офис пространства. Пандемията от COVID-19 ускори възприемането на технологиите в професионалното управление на офис сгради. Това доведе до значителни промени в начина, по който се управляват и използват офис пространствата. Ето някои от начините, по които технологията е повлияла на управлението на офис сгради:

Интегриране на IoT устройства: Интернет на нещата (IoT) се превърна в основен инструмент в професионалното управление на офис сгради. IoT устройствата позволяват отдалечено наблюдение и управление на различни системи, включително контрол на климата, осветление и сигурност. Това дава възможност за по-ефективно използване на ресурсите, подобрена енергийна ефективност и намалени оперативни разходи.

Автоматизирани системи за контрол: Системите за контрол на климата, осветлението и сигурността стават все по-интегрирани, което позволява по-голяма автоматизация. Това позволява на професионалните мениджъри на офис сгради да задават графици и да извършват корекции в реално време, гарантирайки, че съоръженията винаги работят оптимално.

Виртуална и разширена реалност: Виртуалната и разширената реалност се използват все повече за маркетинг на офис пространства. Виртуалните обиколки позволяват на потенциалните наематели да разгледат пространствата от всяка точка на света, докато 3D визуализациите дават представа, как биха могли да изглеждат тези пространства, след като бъдат реконфигурирани или ремонтирани.

Платформи за управление на активи: Платформите за управление на активи се превърнаха в централизирано място за събиране, анализиране и споделяне на данни за съоръженията. Това позволява на професионалните мениджъри на офис сгради да вземат информирани решения относно поддръжката, надстройките и решенията за капиталови инвестиции.

Мобилни приложения: Мобилните приложения се използват все повече за управление на офис сгради. Те позволяват на наемателите да резервират конферентни зали, да поръчват храна и напитки и дори да получават актуализации в реално време за състоянието на съоръженията. Това подобрява изживяването на наемателя и повишава удовлетвореността.

Технологичните промени, предизвикани от пандемията, трансформираха професионалното управление на офис сгради. Чрез възприемането на нови технологии професионалните мениджъри на офис сгради успяха да направят своите съоръжения по-ефективни, устойчиви и удобни за наемателите.

2. Стратегии за управление на кризи, използвани от фасилити мениджмънта

Фасилити мениджърите приложиха различни стратегии за управление на кризи, за да се справят с финансовите последици от пандемията от COVID-19. Ето някои от тези стратегии, илюстрирани с реални финансови данни:

Преструктуриране на дълга: Някои собственици и мениджъри на имоти трябваше да реструктурират дълговете си, за да облекчат финансовия натиск. Например, през 2020 г. Blackstone Group, един от най-големите собственици на търговски недвижими имоти в САЩ, реструктурира дълг на стойност 7 милиарда долара (Blackstone reports fourth quarter and full year 2020, 2021).

Продажба на активи: Някои собственици на имоти решиха да продадат свои активи, за да получат необходимия капитал. Например, през 2020 г. Brookfield Asset Management продаде няколко имота в Съединените щати, включително офис сграда в Ню Йорк за 230 милиона долара (BAM annual report 2022, 2023).

Държавна помощ: Някои собственици и мениджъри на имоти потърсиха държавна помощ, за да оцелеят. Например, през 2020 г. британското правителство обяви схема за подпомагане на бизнеса, наречена Coronavirus Job Retention Scheme, която помогна на хиляди собственици на имоти да задържат служителите си по време на пандемията.

Диверсификация: Някои професионални мениджъри на офис сгради диверсифицираха своите портфейли, за да намалят риска. Например, през 2020 г. Ivanhoe Cambridge, канадска компания за недвижими имоти, обяви, че ще инвестира 1 милиард долара в жилищни имоти в Северна Америка, за да диверсифицира портфолиото си (Ivanhoe Cambridge Limited. 2020 activity report., 2021).

Преминаване към гъвкави работни пространства: За да се адаптират към променящото се поведение на наемателите, някои професионални мениджъри на офис сгради преустроиха своите съоръжения в гъвкави работни пространства. Например, през 2020 г. WeWork, компания за споделени работни пространства, обяви, че ще инвестира 500 милиона долара в създаването на гъвкави работни пространства в Съединените щати (Wework reports fourth quarter and fiscal year 2021 financial results, 2022).

Технологична интеграция: За да рационализират процесите и да подобрят ефективността, някои професионални мениджъри на офис сгради инвестираха в технологии. Например, през 2020 г. Prologis, глобална компания за логистика и индустриални недвижими имоти, обяви, че ще инвестира 100 милиона долара в технологии за подобряване на своята платформа за управление на активи (Prologis, Inc. Annual reports, 2021).

Ангажираност на наемателите: За да запазят лоялността и удовлетворението на наемателите, някои професионални мениджъри на офис сгради се фокусираха върху изграждането на силни взаимоотношения с тях. Например през 2020 г. CBRE, една от най-големите компании за услуги за недвижими имоти в света, стартира програма за подкрепа на наемателите, за да им помогне да се справят с финансовите предизвикателства, причинени от пандемията.

Чрез прилагането на тези стратегии професионалните мениджъри на офис сгради успяха да се адаптират и да осигурят устойчиви работни пространства за наемателите, въпреки финансовите предизвикателства, породени от пандемията от COVID-19.

3. Въздействие на промените в поведението на наемателите върху фасилити мениджмънта

Промените в поведението на наемателите оказаха значително влияние върху професионалното управление на офис сгради, както се вижда от следните реални финансови данни:

Намаляване на търсенето на офис пространство:

Търсенето на офис пространство намаля драстично поради икономическата несигурност, причинена от пандемията. Според доклад на JLL, глобална консултантска фирма за недвижими имоти, световният пазар на офис площи отбеляза спад от 48% през първото тримесечие на 2020 г. (JLL, *Annual report 2020*, 2021).

Това доведе до намаляване на наемите и увеличаване на свободните площи, създавайки финансов стрес за собствениците и мениджърите на имоти, които разчитат на наеми, за да покрият оперативните си разходи.

Увеличаване на свободните площи: Увеличеното предлагане на офис пространство съвпадна с намаленото търсене, което доведе до увеличаване на свободните площи. Според доклад на Cushman & Wakefield, друга глобална консултантска фирма за недвижими имоти, нивото на незаети площи в световен мащаб достигна рекордно високо ниво от 16,1% през второто тримесечие на 2020 г. (White, V. Cushman & Wakefield PLC *Annual report and financial statements*, 2020). Това представлява риск за собствениците и мениджърите на имоти, тъй като високите нива на незаети площи могат да доведат до намаляване на стойността на имотите и потенциално да обезсърчат нови наематели.

Финансова нестабилност: Финансовата нестабилност, причинена от пандемията, принуди много собственици и мениджъри на имоти да търсят нови източници на приходи или да реструктурират дълговете си. Някои

трябваше да продадат свои активи, докато други потърсиха държавна помощ, за да оцелеят. Например през 2020 г. WeWork, компания за споделени работни пространства, трябваше да съкрати 7 000 служители и да реструктурира дълга си, след като първоначалният ѝ бизнес модел се провали по време на пандемията (Wework reports fourth quarter and fiscal year 2021 financial results, 2022).

Промяна на предпочитанията на наемателите: Промените в поведението на наемателите доведоха до промяна в предпочитанията им по отношение на офис пространството. Наемателите започнаха да дават приоритет на гъвкавостта, здравето и безопасността и устойчивостта. Това означава, че професионалните мениджъри на офис сгради трябва да бъдат готови да адаптират своите стратегии, за да отговорят на тези нови изисквания. Например проучване на CBRE установи, че 60% от наемателите смятат, че гъвкавостта е важен фактор при избора на офис пространство, докато 55% казват, че здравето и безопасността са основен приоритет.

Въздействие върху приходите: Промените в поведението на наемателите оказаха пряко въздействие върху приходите на професионалните мениджъри на офис сгради. Например през 2020 г. приходите от наеми на офис площи в Обединеното кралство паднаха с 25,3%, според British Property Federation, търговска организация на собствениците на имоти (British Property Foundation BPF Commercial Limited. (2019a, December 31). 200605-bpf-final-accounts-2019.pdf - british property federation). Това подчертава предизвикателствата, пред които са изправени професионалните мениджъри на офис сгради при генерирането на приходи по време на пандемията.

Промените в поведението на наемателите оказаха значително влияние върху фасилити мениджмънта, засягайки финансовите резултати на собствениците и мениджърите на имоти. Въпреки тези предизвикателства, чрез адаптиране на своите стратегии и отговаряне на нуждите на своите наематели, фасилити мениджърите успяха да осигурят устойчиви работни пространства и да поддържат силни взаимоотношения с наемателите.

Заклучение

Пандемията от COVID-19 оказа значително въздействие върху професионалното управление на офис сгради. Финансовите последици бяха тежки, като намаленото търсене на офис пространство и увеличаването на свободните площи доведоха до финансови затруднения за собствениците и мениджърите на имоти. Резултатът от изследването показва, че при прилагането на стратегии за управление на кризи професионалните мениджъри на офис сгради успяха да се адаптират и да осигурят устойчиви работни пространства за наемателите. Целта на изследването е постигната чрез фокусиране върху комуникацията и прозрачността, гъвкавостта и адаптивността,

здравето и безопасността, технологичната интеграция, управлението на риска и ангажираността на наемателите. Промените в поведението на наемателите, като чувствителността към разходите, фокусът върху гъвкавостта, важността на здравословната и безопасна среда, технологичната интеграция и устойчивостта, също оказаха значително влияние върху професионалното управление на офис сгради.

Използвани източници

- White, B. (2020, January 4). *Cushman & Wakefield PLC Annual report and financial ...* <https://ir.cushmanwakefield.com/>.
https://s22.q4cdn.com/673663790/files/doc_financials/2020/ar/UK-Annual-Report-CWK-2021-Annual-Meeting-Press-Final.pdf
- BPF Commercial Limited. (2019a, December 31). *200605-bpf-final-accounts-2019.pdf - british property federation*. <https://bpf.org.uk/>.
<https://bpf.org.uk/media/2707/200605-bpf-final-accounts-2019.pdf>
- Blackstone Limited. (2021, January 27). *Blackstone reports fourth quarter and full year 2020 ...* <https://www.blackstone.com/>.
<https://www.blackstone.com/wp-content/uploads/sites/2/2021/01/Blackstone4Q20EarningsPressRelease.pdf>
- Brookfield Limited. (2023, February 24). *BAM annual report 2022*. <https://www.brookfield.com/>. <https://bam.brookfield.com/sites/brookfield-bam/files/2023-04/2022-bam-annual-report.pdf>
- Ivanhoe Cambridge Limited. (2021, February 20). *2020 activity report*. <https://www.ivanhoecambridge.com/en/>. https://www.ivanhoecambridge.com/content/uploads/2023/02/IC_2020_Activity_Report.pdf
- WeWork Limited. (2022, March 31). *Wework reports fourth quarter and fiscal year 2021 financial results*. [wework.com](https://www.wework.com/). <https://www.wework.com/newsroom/wework-reports-fourth-quarter-and-fiscal-year-2021-financial-results>
- Prologis, Inc. (2021, February 11). *Annual reports*. <https://ir.prologis.com/financials/annual-reports>

СТОПАНСКА АКАДЕМИЯ „Д. А. ЦЕНОВ“ - СВИЩОВ

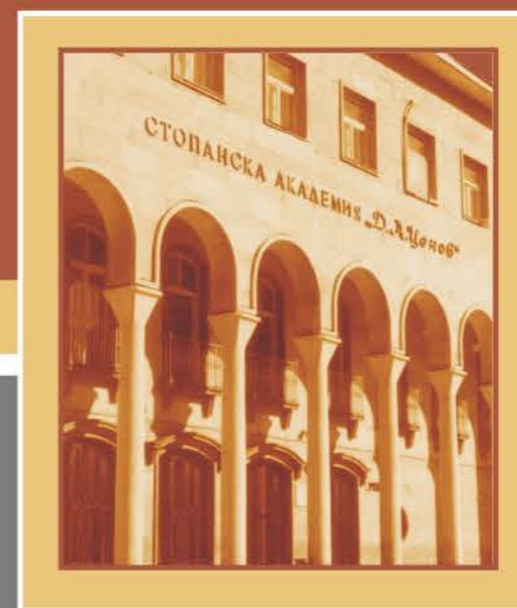
НАУЧНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ
НА ДОКТОРАНТИ

ГОДИШЕН
АЛМАНАХ

ГОДИШЕН

АЛМАНАХ

НАУЧНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ
НА ДОКТОРАНТИ

Том XVI, 2023

Книга 19

Том XVI, 2023 г.
Книга 19

Академично издателство
„ЦЕНОВ“ - Свищов

РЕДАКЦИОНЕН СЪВЕТ:

Доц. д-р Красимира Славева – главен редактор
Проф. д-р Марина Николова – зам. главен редактор
Доц. д-р Пепа Стойкова
Доц. д-р Ваня Григорова
Доц. д-р Христо Сирашки
Доц. д-р Петранка Мидова
Доц. д-р Николай Нинов
Доц. д-р Людмил Несторов

Екип за техническо обслужване:

Анка Танева – стилев редактор
Ст. преп. Иванка Борисова – превод и редакция
на английски език
Милена Александрова – технически секретар

Съдържание

Студии

Васил Пламенов Василев ТРАНСПОРТ И ИКОНОМИЧЕСКИ РАСТЕЖ: ФОРМИ НА ПРОЯВЛЕНИЕ И МЕХАНИЗМИ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕ	5
Гергана Филипова Павлова СТАТИСТИЧЕСКИ АНАЛИЗ НА ДОХОДИТЕ НА ЗЕМЕДЕЛСКИТЕ СТОПАНСТВА ЗА ПЕРИОДА 2007 – 2022 ГОДИНА	26
Грета Иванова Иванова ПОДБОР НА СЛУЖИТЕЛИ В ДЪРЖАВНАТА АДМИНИСТРАЦИЯ В РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ – НОРМАТИВНА РЕГЛАМЕНТАЦИЯ И ПРАКТИЧЕСКО ПРИЛАГАНЕ	49
Йордан Чорбаджийски ОПТИМИЗИРАНЕ НА ЕКСПОРТА В СЕКТОР ВИНОПРОИЗВОДСТВО ПО ПРИМЕРА НА ВИНАРСКА ИЗБА „ЧЕРНОМОРСКО ЗЛАТО“ АД	76
Мария Анастасова Хаджихристева СТАТИСТИЧЕСКИ АНАЛИЗ НА ЗДРАВНОТО СЪСТОЯНИЕ НА НАСЕЛЕНИЕТО В БЪЛГАРИЯ	95
Момчил Мирославов Маринов РАЗВИТИЕ НА ЗАСТРАХОВАНЕТО „ЖИЛИЩА И ДОМАШНО ИМУЩЕСТВО“ В ЗАД „ОЗК ЗАСТРАХОВАНЕ“ АД	117
Ненко Василев Василев АКТУАЛНИ ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА ПРЕД МАШИНОСТРОЕНЕТО В БЪЛГАРИЯ – СЕКТОРЕН АНАЛИЗ	148
Радка Иванова Василева КОЕФИЦИЕНТЪТ НА ВАРИАЦИЯ КАТО ВЪЗМОЖНОСТ ЗА АНАЛИЗ НА ПАЗАРА И УСТАНОВЯВАНЕ НА НЕОБХОДИМОСТТА ОТ ПРЕЗАСТРАХОВАТЕЛНА ЗАЩИТА ПРИ ИМУЩЕСТВЕНИТЕ ЗАСТРАХОВКИ В БЪЛГАРИЯ	175
Тоня Петрушева ФРАГМЕНТАРЕН АНАЛИЗ НА ДЕЙНОСТТА НА ТЪРГОВСКИТЕ ВЕРИГИ ЗА БЪРЗОБОРОТНИ ПОТРЕБИТЕЛСКИ СТОКИ В БЪЛГАРИЯ	192
Шенай Шемсиева Раимова ВЪЗДЕЙСТВИЕ НА ФИНАНСОВАТА ГРАМОТНОСТ ВЪРХУ ФИНАНСОВОТО БЛАГОСЪСТОЯНИЕ НА ИНДИВИДА	219

Статии

Антонио Валентинов Дичев МАШИННО САМООБУЧЕНИЕ ПРИ VAR КАТО ОЦЕНКА ЗА ПАЗАРНИЯ РИСК – ПРЕДИМСТВА И НЕДОСТАТЪЦИ	241
Боряна Руменова Пейчева ФУНКЦИОНАЛНА РАМКА НА ДИГИТАЛИЗАЦИЯТА В МИТНИЧЕСКИЯ КОНТРОЛ	255
Виктор Димитров Маринов ВЪЗДЕЙСТВИЕ НА ОТВОРЕНИТЕ ИНОВАЦИИ ВЪРХУ ИКОНОМИЧЕСКОТО РАЗВИТИЕ – ВЪЗМОЖНОСТИ И ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА	271
Галина Генева Илиева ИЗБОР НА ДОСТАВЧИК ОТ ФИРМАТА	284
Горян Благовестов Милев ДИНАМИКА НА ОТРАСЛОВАТА СТРУКТУРНА ТРАНСФОРМАЦИЯ В БЪЛГАРИЯ	294
Елка Узунова МЕТОДИКО-ОРГАНИЗАЦИОННИ АСПЕКТИ НА ИЗСЛЕДВАНЕ НА ДРЕБНОТО ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВО В СФЕРАТА НА ТУРИЗМА	305
Йоана Иванова Първанова РЕГИОНАЛЕН ИКОНОМИЧЕСКИ РАСТЕЖ – СЪЩНОСТ, ЗНАЧЕНИЕ И ДИНАМИКА ПРИ ПРОВЕЖДАНЕ НА ДЪРЖАВНИТЕ ПОЛИТИКИ	317
Йордан Стефанов Генов КОМУНИКАЦИЯТА КАТО ЧАСТ ОТ ПРЕНОСИМИТЕ КОМПЕТЕНЦИИ	336
Любомир Василев Георгиев РОЛЯТА НА УПРАВЛЕНСКОТО РЕШЕНИЕ В СЪВРЕМЕННАТА ОРГАНИЗАЦИЯ	358
Мария Петрова Дачева КРИЗИСЕН МЕНИДЖМЪНТ ПРЕЗ COVID-19 И ЕФЕКТА МУ ВЪРХУ ПРОФЕСИОНАЛНОТО УПРАВЛЕНИЕ НА ОФИС СГРАДИ	368
Миглена Трифонова Маринова УСТОЙЧИВОТО СЧЕТОВОДСТВО В МИННОДОБИВНИТЕ ПРЕДПРИЯТИЯ – ИНТЕГРАЦИЯ В СТРАТЕГИЧЕСКИЯ ПОДХОД	378

Николай Василев Тодоров КРЪГОВИ ИКОНОМИЧЕСКИ СПОСОБИ В МЕТОДОЛОГИЯТА ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ТАКСА БИТОВИ ОТПАДЪЦИ	392
Онник Таракчиян АНАЛИЗЪТ В УПРАВЛЕНИЕТО НА ФАРМАЦЕВТИЧНИЯ СЕКТОР: ТЕОРЕТИКО – ПРИЛОЖНИ АСПЕКТИ	405
Петър Ангелов Чернаев ДИГИТАЛНА ТРАНСФОРМАЦИЯ НА ЖИВОТНОВЪДНИЯ БИЗНЕС: ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА И ВЪЗМОЖНОСТИ	415
Пламен Станчев Илиев ЦЕНОВА ДИНАМИКА НА ЖИЛИЩНИЯ ПАЗАР В БЪЛГАРИЯ	428
Пламена Йорданова Колева НОРМАТИВНО РЕГЛАМЕНТИРАНЕ НА СТАТИСТИКАТА НА ТУРИЗМА	445
Ралица Сирашка НЕОБХОДИМОСТ ОТ ЕКОЛОГОСЪОБРАЗНИ ПРЕДПРИЕМАЧЕСКИ УМЕНИЯ В СЪВРЕМЕННИЯ АГРОБИЗНЕС	464
Росен Здравков Тумбев ПОЛОЖИТЕЛНАТА НАГЛАСА КЪМ ЗДРАВЕ НА РАБОТНОТО МЯСТО – СЪЩЕСТВЕН КОМПОНЕНТ ЗА ОРГАНИЗАЦИОННО ЗДРАВЕ	480
Стелиян Богданов Стефанов ИЗСЛЕДВАНЕ НА НЕРАВЕНСТВОТО ПРИ РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ДОХОДИТЕ В БЪЛГАРИЯ И ЕС	491
Тодор Георгиев Гогов ЗНАЧЕНИЕ НА ВЪТРЕШНИЯ ОДИТ В БОРБАТА С ИЗМАМИТЕ В ОРГАНИЗАЦИИТЕ	504
Цветомира Георгиева Велева ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА ПРЕД ОМНИКАНАЛНОТО БАНКИРАНЕ	522

ГОДИШЕН
АЛМАНАХ
НАУЧНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ НА ДОКТОРАНТИ
Студии и статии
Том XVI – 2023, книга 19

Даден за печат на 10.11.2024 г., излязъл от печат 15.11.2024 г.
Поръчка № 18907; формат 16/70/100; тираж 50

ISSN 1313-6542

Издателство и печат: Академично издателство „Ценов“
Свищов, ул. „Цанко Церковски“ 11А